

**Wyrok z dnia 6 września 1994 r.**  
**II URN 17/94**

**Kombatantom i innym osobom uprawnionym, pobierającym rentę inwalidzką z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej przysługuje prawo do dodatku kombatanckiego, określonego w art. 15 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. Nr 17, poz. 75 ze zm.)**

Przewodniczący SSN: Teresa Romer (sprawozdawca), Sędziowie SN: Teresa Flemming-Kulesza, Stefania Szymańska,

Sąd Najwyższy, przy udziale prokuratora Iwony Kaszczyszyn, po rozpoznaniu w dniu 6 września 1994 r. sprawy z powództwa Lucjana M. przeciwko Dolnośląskiej Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w W. o dodatek kombatancki, na skutek rewizji nadzwyczajnej Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego [...] od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu z dnia 9 grudnia 1993 r. [...]

u c h y ł zaskarżony wyrok oraz zmienił decyzję Dolnośląskiej Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych w W. z dnia 30 lipca 1993 r. [...] i przyznał Lucjanowi M. prawo do dodatku kombatanckiego od 1 maja 1992 roku.

**U z a s a d n i e n i e**

Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu wyrokiem z 9 grudnia 1993 r. oddalił odwołanie Lucjana M. od decyzji Dolnośląskiej Dyrekcji Okręgowej Kolei Państwowych we W. z 30 lipca 1993 r., którą odmówiono wnioskodawcy przyznania dodatku kombatanckiego do pobieranej przez niego renty inwalidzkiej z tytułu wypadku przy pracy. W uzasadnieniu wyroku Sąd Wojewódzki podał, że stanowisko organu rentowego jest zgodne z treścią art. 22 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 roku o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (jednolity tekst: Dz. U. z 1983 r., Nr 30, poz. 144 ze zm.). Przepis ten stanowi, iż osobie uprawnionej do renty inwalidzkiej z tytułu wypadku przy pracy przysługują dodatki rodzinne oraz dodatek pielęgnacyjny w wysokości określonej w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin. Wnioskodawca pobiera dodatek pielęgnacyjny z tytułu inwalidztwa I grupy wywołanego schorzeniami ogólnymi (następstwa wypadku przy pracy, któremu wnioskodawca uległ 16 marca 1950 r. powodując inwalidztwo III grupy). Brak jest podstaw do przyznania mu dodatku kombatanckiego, skoro dodatku takiego art. 22 ustawy z 12 czerwca 1975 r. nie przewiduje.

W rewizji nadzwyczajnej Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego zarzucił powyższemu wyrokowi rażące naruszenie art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. Nr 17, poz. 75 ze zm.) i wniósł o uchylenie tego wyroku oraz o

zmianę decyzji organu rentowego i przyznanie wnioskodawcy od maja 1992 r. dodatku kombatanckiego do pobieranej przez niego renty inwalidzkiej z tytułu wypadku przy pracy.

W uzasadnieniu rewizji nadzwyczajnej podano, że argument użyty w decyzji organu rentowego, iż dodatek kombatancki nie przysługuje wnioskodawcy, ponieważ dodatku takiego nie przewiduje art. 22 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (jednolity tekst: Dz. U. z 1983 r., Nr 30, poz. 144) i przyjęty zapewne przez Sąd (w chwili sporządzania rewizji nadzwyczajnej nie dysponowano uzasadnieniem wyroku Sądu) jest nietrafny. Ustawodawca w 1975 roku nie mógł bowiem przewidzieć, że w 1991 roku przyzna wszystkim osobom pobierającym jakiegokolwiek świadczenia emerytalno-rentowe dodatek za określone zasługi (kombatanctwo).

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje:

Poza sporem pozostaje stan faktyczny sprawy. Wnioskodawca jest inwalidą III grupy, a inwalidztwo w tej grupie powstało w skutek wypadku przy pracy w dniu 16 marca 1950 roku. Na mocy ustawy z dnia 31 marca 1977 roku o dalszym zwiększaniu emerytur i rent oraz o zmianie niektórych przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym (Dz. U. Nr 11, poz. 43) wnioskodawca pobiera rentę w oparciu o przepisy ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (jednolity tekst: Dz. U. z 1983 r., Nr 30, poz. 144 ze zm.). Specyfika tej ustawy, jej mieszany odszkodowawczo-ubezpieczeniowy charakter spowodowała, iż ustawodawca uregulował prawo do dodatków przysługujących osobie pobierającej rentę inwalidzką z powodu inwalidztwa wywołanego wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową odmiennie, zawężając w stosunku do dodatków do świadczeń emerytalno - rentowych przewidzianych przez przepisy o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników. Wspomniany już art. 22 ust. 1 tej ustawy przewiduje dla osoby pobierającej rentę inwalidzką jedynie dodatki rodzinne oraz dodatek pielęgnacyjny na zasadach i w wysokości określonych w przepisach o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin. Dodatek taki wnioskodawca pobiera od chwili zaliczenia go do I grupy inwalidów z powodu inwalidztwa wywołanego innymi przyczynami niż wypadek przy pracy lub choroba zawodowa. W dniu 11 sierpnia 1992 r. Lucjan M. złożył wniosek o przyznanie do pobieranej renty dodatku kombatanckiego. Załączył zaświadczenie Urzędu do spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych z dnia 6 lutego 1992 r., stwierdzające jego uprawnienia do świadczeń przewidzianych w ustawie z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. Nr 17, poz. 75 ze zm.). W myśl art. 15 ust. 1 tej ustawy, kombatantom i innym osobom uprawnionym, pobierającym emeryturę lub rentę przysługuje dodatek kombatancki. W treści tego przepisu Sąd Wojewódzki nie dopatrywał się podstawy do uznania, iż rozszerza on zakres dodatków przewidzianych w art. 22 ust. 1 ustawy o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Sąd ten jednak pominął przepisy ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent oraz zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 104, poz. 450 ze zm.). Art 1 pkt 9 tej ustawy stanowi, że przepisy w niej zawarte stosuje się do emerytur i rent przysługujących m.in. na podstawie ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z

tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Art. 21 ust. 1 ustawy rewaloryzacyjnej określa dodatki przysługujące do rent i emerytur. Są to dodatki: rodzinny, pielęgnacyjny, dla sieroty zupełnej. Przepis ten w ust. 4 stanowi, że do emerytur i rent przysługujących na podstawie przepisów, o których mowa w art. 1, nie przysługują żadne inne dodatki, wzrosty ani zwiększenia, poza wymienionymi w ust. 1, a także poza dodatkiem za tajne nauczanie oraz dodatkiem określonym w przepisach o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego.

Jak wspomniano, zgodnie z art. 1 pkt 9 ustawy z dnia 17 października 1991 r. jej przepisy stosuje się do świadczeń przysługujących na mocy ustawy z dnia 12 czerwca 1975 roku o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. W konsekwencji, przewidziany w art. 21 ust. 4 ustawy rewaloryzacyjnej dodatek za tajne nauczanie lub dodatek określony w przepisach o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego przysługuje do renty inwalidzkiej wypłacanej w oparciu o przepisy ustawy z 12 czerwca 1975 roku o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, oczywiście jeżeli osoba pobierająca to świadczenie udowodni prawo do takiego dodatku.

Prawo wnioskodawcy do dodatku kombatanckiego, przewidzianego w art. 15 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 roku o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (wymienionej poprzednio), pozostaje poza sporem.

Art. 21 ust. 4 ustawy z dnia 17 października 1991 roku o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 104, poz. 450 ze zm.) dopuszcza możliwość przyznania, do renty inwalidzkiej z tytułu wypadku przy pracy, prócz dodatków określonych w art. 22 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 roku o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (jednolity tekst: Dz. U. z 1983 r., Nr 30, poz. 144 ze zm.), również dodatku kombatanckiego lub za tajne nauczanie.

Dlatego też Sąd Najwyższy, nie podzielając wywodów uzasadnienia rewizji nadzwyczajnej, uznał, że zaskarżony tą rewizją wyrok rażąco narusza przytoczony wyżej art. 21 ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent... wymienionej poprzednio oraz art. 15 ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego i orzekł jak w sentencji.

Wyrok Sądu Najwyższego opiera się ponadto na art. 99 ustawy z dnia 14 grudnia 1982 roku o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 40, poz. 267 ze zm.), który z mocy art. 25 pkt 3 ustawy z dnia 12 czerwca 1975 r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych ma odpowiednie zastosowanie.

=====